

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3461/2020. (XII. 14.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Székesfehérvári Törvényszék 7.Bpkf.844/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Karsai Dániel András ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Székesfehérvári Törvényszék 7.Bpkf.844/2019/2. számú végzése, továbbá a Székesfehérvári Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 24.Bv.1461/2019/12. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [2] 1.1. Az indítvány alapjául szolgáló ügyben az indítványozó 2018. március 7. napján kártalanítás iránti kérelmet terjesztett elő a 2015. március 4. és 2015. december 3., illetve 2016. április 5. és 2018. április 5. közötti időszakra vonatkozóan különböző magyarországi büntetés-végrehajtási intézetekben töltött fogvatartása során az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények által előidézett sérelmek miatt. 2018. július 4. napján az indítványozó jogi képviselője is kártalanítás megállapítása iránti kérelmet nyújtott be a 2017. március 3. és 2018. április 5. közötti időszakra vonatkozóan. A kérelmekben valamennyi érintett intézet vonatkozásában sérelmezték a túlszűfolttságot, a rossz higiéniai körülményeket, a rovarokat és a nem megfelelő szellőzést.
- [3] Az indítványozó a kártalanítási kérelem mellett 2018. február 10. napján panasszal is élt a büntetés-végrehajtási intézet felé, annak tárgyában hozott határozat megállapította, hogy nem állt rendelkezésre megfelelő élettér az indítványozó számára.
- [4] A Székesfehérvári Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja az ügyet részben áttette a Kecskeméti Törvényszékre, részben pedig megállapította az indítvány korábbi elbírálását. Mindezek miatt a bíróság csak a 2017. március 3. és 2018. április 5. napja közötti időszakot vizsgálta. A 2017. március 3. és 2017. június 25. közötti, továbbá a 2017. július 3. és 2017. november 9. közötti időszak vonatkozásában előterjesztett kártalanítás iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A 2017. június 26. és 2017. július 2. közötti, továbbá a 2017. november 10. és 2018. április 5. között szabadságvesztésben töltött 154 napból 141 napra vonatkozóan az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártalanítást állapított meg.
- [5] A végzés ellen a védő jelentett be fellebbezést. Álláspontja szerint a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10/A. § (6) bekezdése és az Alaptörvény 28. cikke alapján helytelen álláspontot foglalt el az elsőfokú bíróság akkor, amikor elvárásként fogalmazta meg azt, hogy az elítéltnak három hónap elteltével újabb panaszt kell előterjesztenie. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) elvárásának ugyanis az felel meg, ha a kártalanítás minden olyan napra jár, amelyet az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények között töltött.
- [6] A fellebbezés alapján eljáró törvényszék az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Végzésének indokolásában a másodfokú bíróság a jogi érvelés tekintetében osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját.
- [7] 1.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszban előadta, hogy álláspontja szerint a Székesfehérvári Törvényszék és a Székesfehérvári Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának végzése ellentétes az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésével és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel. Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének sérelmével kapcsolatban az indítványozó ismertette az Alkotmánybíróság és az EJEB gyakorlatát. Álláspontja szerint a bírósági végzések sértik az Alaptörvény III. cikkét, mivel nem biztosítanak kompenzációt az indítványozónak a fogvatartása során elszenvedett kínzás tilalmába ütköző elhelyezési körülmények miatt, különös

tekintettel a jogszabályban előírt minimális fogvatartotti élettér biztosításának hiányára. Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság önkényes jogértelmezéssel úgy értelmezte a Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdését, hogy az alapján a kártalanítási kérelem benyújtásának és elbírálhatóságának feltétele az, hogy a Bv. tv. 144/B. § szerinti panaszbeadvánnyal az indítványozó minden 3 hónapban köteles lett volna élni. A Bv. tv. 10/A. § (6) bekezdése azonban ilyen követelményt szerinte nem tartalmaz.

- [8] Az indítványozó mindössze a sérelmezett időszak töredékére nézve kapta meg az őt megillető kártalanítást. Ennek oka pedig szerinte egyértelműen az eljáró bíróságok önkényes jogértelmezése volt, amely már önmagában sérti az Alaptörvény III. cikkét. Ezen – álláspontja szerint – *contra legem* jogalkalmazás sértette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog alkotmányos követelményét is. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, valamint a jogorvoslathoz való jog tekintetében továbbá az indítványozó szerint már az elsőfokú bíróság sem vizsgálta meg a kérelem tárgyává tett valamennyi releváns állítást, a másodfokú bíróság pedig megfosztotta őt a bírósághoz való hozzáférés jogától és ezzel összefüggésben a jogorvoslathoz való jogától is, amikor a másodfokú végzésében semmilyen módon nem reagált a fellebbezésében előterjesztett érvekre.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) és (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontjára (Abtv. 27. §) alapította. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozó a sérelmezett bírói döntést követő 60 napon belül nyújtotta be [Abtv. 30. § (1) bekezdés]. Az indítvány tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a*) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alkotmánybíróság által az indítványozó szerint vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont]. Az indítvány tartalmazza az Alaptörvény megsértett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]. Az indítvány tartalmaz kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont]. Az indítvány tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pont].
- [11] 2.2. Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, hogy – az indítványozó állítása alapján – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pont]. Az indítvány megfelel annak a tartalmi feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b*) pont]. Az indítványozó jogosultnak tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés]. Az indítványozó érintettnek tekinthető [Abtv. 27. § (1) bekezdés].
- [12] 2.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kétyele, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [13] Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]]. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]].
- [14] Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban részben csak a bíróság törvényértelmezését vitatta. Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott – figyelembe véve az eljáró

bíróságoknak a végzéseikben kifejtett indokolását –, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel.

- [15] Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó egyet nem értését fejezte ki az eljáró bíróságok törvényértelmezésével kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására [3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [16] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel összefüggésben azt is kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem bírálta el érdemben az elsőfokú bíróság végzésével szemben előterjesztett fellebbezést, így nem tett eleget indokolási kötelezettségének. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó fellebbezésében kizárólag az elsőfokú bíróságnak a Bv. tv.-vel összefüggő jogértelmezését kifogásolta (illetve a megítélt kártalanítás mértékét), amelyre a másodfokú bíróság röviden ugyan, de választ adott, így az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak ezen részével összefüggésben is megállapította, hogy az nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [17] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a III. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [18] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. december 1.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/785/2020.

